

COMPENSATIECOMMISSIE

Zaaknummer Compensatiecommissie 2012CC158 en 2012CC159
Zaaknummer Klachtencommissie 2011T394(1) en 2011T394(2)

datum uitspraak 20/06/2013

De Compensatiecommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (hierna ook te noemen: de Compensatiecommissie) geeft op grond van de Compensatieregeling R.-K. Kerk Nederland, Compensatie na seksueel misbruik van minderjarigen (hierna ook te noemen: de Compensatieregeling), het volgende advies naar aanleiding van de aanvraag tot compensatie door:

[naam],
geboren op [datum],
wonende te [plaats],
hierna te noemen: verzoeker,
juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven,

te voldoen door:

het Bisdom te [plaats],
gevestigd te [plaats],
hierna te noemen: het Bisdom,

en

de Congregatie van de Fraters CMM,
gevestigd te [plaats],
hierna te noemen: de Congregatie.

1. Verloop van de procedure

1.1 Door de griffie van de Compensatiecommissie zijn op 15 juni 2012 twee aanvraagformulieren ontvangen voor het verkrijgen van compensatie wegens vastgesteld seksueel misbruik van een minderjarige door een persoon verbonden aan een R.-K. instelling in Nederland, tezamen met twee adviezen van de Klachtencommissie. Het betreft het advies van de Klachtencommissie van 2 mei 2012 met zaaknummer 2011T394 (1) met betrekking tot het misbruik door wijlen [burgerlijke naam] (hierna te noemen: frater [naam 1]), alsmede het advies van de Klachtencommissie van 2 mei 2012 met zaaknummer 2011T394 (2) met betrekking tot het misbruik door wijlen [voornaam] [naam 2] (hierna te noemen: [naam 2]).

In beide adviezen is het seksueel misbruik gegrond verklaard. Tevens is ter griffie ontvangen de brief d.d. 1 juni 2012, waarin de Congregatie te kennen geeft de gegrondverklaring in het advies met betrekking tot het misbruik door frater [naam 1] over te nemen. Ter griffie is tevens binnengekomen de brief van 25 mei 2012 van het Bisdom, waarin het Bisdom te kennen geeft de gegrondverklaring in het advies met betrekking tot het misbruik door [naam 2] over te nemen. Ook zijn de door het Bisdom en de Congregatie ingevulde antwoordformulieren door de griffie ontvangen.

1.2 Bij brief van 5 september 2012 heeft de voorzitter van de Compensatiecommissie op de voet van artikel 19 van de Compensatieregeling nadere vragen gesteld aan verzoeker aangaande de geleden vermogensschade veroorzaakt door het seksueel misbruik, als genoemd in de twee hiervoor genoemde adviezen van de Klachtencommissie. In deze brief is tevens meegedeeld dat de aanvragen tot compensatie n.a.v. het misbruik door [naam 2] en frater [naam 1] gevoegd zullen worden behandeld.

Namens verzoeker is hierop door mr. Geraads geantwoord bij brief van 23 november 2012. Zowel het Bisdom als de Congregatie zijn voorts in de gelegenheid gesteld daarop te reageren. Het Bisdom heeft gereageerd bij brief van 3 januari 2013 en de Congregatie heeft bij mailbericht van 4 januari 2013 gereageerd.

1.5 Door het indienen van het aanvraagformulier heeft verzoeker aangegeven akkoord te gaan met de Compensatieregeling. Ook de Congregatie en het Bisdom hebben de Compensatieregeling aanvaard. Partijen hebben afschriften gekregen van alle genoemde stukken die deel uitmaken van het dossier waarover de Compensatiecommissie beschikt.

2. De vaststaande feiten

2.1 Voor de beoordeling van de aanvraag tot compensatie gaat de Compensatiecommissie uit van de feiten en omstandigheden, zoals deze door de Klachtencommissie in haar beide adviezen (het advies m.b.t. het misbruik door frater [naam 1] en het advies m.b.t. [naam 2]) zijn vastgesteld en gegrond zijn bevonden. Kort weergegeven en nader beschreven in de beide adviezen gaat het in deze zaak om het navolgende seksueel misbruik.

2.2 misbruik door [naam 2]

Verzoeker werd in zijn jeugd buitengesloten door leeftijdsgenoten en had het daardoor moeilijk. [naam 2] reageerde hier begripvol op en won daarmee het vertrouwen van verzoeker. Verzoeker ging regelmatig op donderdagen naar de kerk om met [naam 2] over zijn moeilijke situatie te praten. Op enig moment deed [naam 2] de deur van de kerk dicht toen verzoeker kwam. [naam 2] dwong verzoeker om zich geleidelijk aan steeds meer bloot te geven, zowel letterlijk als figuurlijk. Zo moest verzoeker zich voor [naam 2] uit kleden om een misdienaars-gewaad te passen en een keer daarop volgend zogenaamd om te controleren of verzoeker zich wel goed gewassen had. [naam 2] betastte verzoeker daarbij tussen zijn benen. Bij de dertiende ontmoeting met [naam 2] moest verzoeker bloot met zijn buik op een tafel gaan liggen, waarna [naam 2] verzoeker anaal heeft verkracht. Verzoeker voelde een vreselijke pijn en huilde. Toen verzoeker vertelde dat hij het thuis zou vertellen, kreeg hij van [naam 2] een klap in zijn gezicht. Toen verzoeker zich weer aankleedde, zag hij dat hij erg bloedde.

Bij thuiskomst heeft verzoeker de verkrachting aan zijn ouders verteld en zij zijn met hem naar het [ziekenhuis] in [plaats] gegaan, alwaar de anale wond van verzoeker is gehecht. Zijn ouders hebben voorts, naar de Compensatiecommissie uit het advies van de Klachtencommissie afleidt, tevergeefs getracht aangifte van het misbruik te doen bij de politie.

Na het misbruik heeft verzoeker een zelfmoordpoging gedaan door in de [haven] te springen. In [jaartal] heeft verzoeker op advies van zijn huisarts enige gesprekken gehad met een psycholoog.

Verzoeker was ten tijde van het seksueel misbruik 9 jaar oud.

2.3 misbruik door frater [naam 1]

Eveneens is verzoeker seksueel misbruikt door een tweede persoon.

In [jaartal] ging verzoeker naar de [school] in [plaats], alwaar hij in de klas kwam bij frater [naam 1]. Frater [naam 1] wist met verzoeker een vertrouwensband op te bouwen. Het seksueel misbruik door frater [naam 1] begon ermee dat hij verzoeker betastte aan zijn intieme delen. Frater [naam 1] wilde dat verzoeker ook hem zou betasten, maar dat wilde verzoeker niet. Op een dag moest verzoeker zich uitkleden om te kijken of hij zich goed gewassen had. Verzoeker moest op zijn buik gaan liggen en hij is toen anaal verkracht. Hij voelde wederom een vreselijk pijn en het bloed liep langs zijn benen. Hij heeft de verkrachting weer verteld aan zijn ouders. Ook heeft verzoeker opnieuw een poging gedaan om zich van het leven te beroven.

Verzoeker was ten tijde van dit misbruik tien jaar oud.

3. Het bewijs en categorie-indeling

3.1 bewijs

Het bewijs van seksueel misbruik, van de aard daarvan en van de relevante bijkomende omstandigheden is door verzoeker geleverd door overlegging van de niet meer voor bezwaar vatbaar schriftelijk adviezen van de Klachtencommissie, gegeven naar aanleiding van de klacht van verzoeker tegen [naam 2] met zaaknummer 2011T394 (2) en tegen frater [naam 1] met zaaknummer 2011T394 (1), waarin de klachten gegrond zijn verklaard, voorzien van de schriftelijke beslissingen van het Bisdom respectievelijk de Congregatie tot overname van het advies.

3.2 meerdere daders

In de onderhavige aanvraag sprake is van seksueel misbruik verricht door meerdere, te weten twee, daders (hierna te noemen: meerdaderschap).

In zijn algemeenheid merkt de Compensatiecommissie in dat kader op dat ieder slachtoffer, ongeacht of het misbruik door één dader of door meerdere daders is gepleegd, aanspraak heeft op één vergoeding en dat deze vergoeding nooit meer bedraagt dan €100.000,-. Blijkens de toelichting op de Compensatieregeling (paragraaf De categorieën, 4e alinea) geldt alleen de hoogste categorie in het geval dat het seksueel misbruik door meerdere daders binnen verschillende categorieën valt.

Het feit dat sprake is van misbruik door meerdere daders, ziet de Compensatiecommissie als een verzwarende omstandigheid, die in zijn algemeenheid tot uitdrukking kan komen in de categorie-indeling of in het uit te betalen bedrag.

3.3 meerdere daders en verschillende R.K.-instellingen

Het feit dat sprake is van meerdere daders verbonden aan verschillende R.K.-instellingen, doet aan bovenstaande niet af. Ook in die gevallen is de Compensatiecommissie van oordeel dat de totaal te verkrijgen compensatie niet hoger kan zijn dan het maximale bedrag binnen de -gezien de aard van het misbruik- van toepassing zijnde categorie. Een andere toepassing van deze materie zou leiden tot een ongelijkheid in behandeling.

3.3 *Categorie-indeling*

3.3a *Categorie indeling misbruik door [naam 2] en frater [naam 1] afzonderlijk beschouwd*

Gelet op het jegens verzoeker door [naam 2] en door frater [naam 1] gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan, zoals vermeld onder 3.1, oordeelt de Compensatiecommissie dat de aanvraag voor een financiële compensatie vanwege het misbruik verricht door [naam 2] en frater [naam 1] ieder afzonderlijk beschouwd ingedeeld zou moeten worden in categorie 4, zoals geformuleerd in artikel 5 sub 4 van de Compensatieregeling.

3.3.b *Categorie indeling misbruik door [naam 2] en frater [naam 1] tezamen beschouwd*

Gelet op het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik, zoals vermeld onder 2 en het geleverde bewijs daarvan zoals vermeld onder 3, oordeelt de Compensatiecommissie, daarbij uitdrukkelijk het gezamenlijk jegens verzoeker gepleegde misbruik in ogenschouw nemend, alsnog dat sprake is van 'uitzonderlijk seksueel misbruik', als bedoeld in de eerste zinsnede van artikel 5 sub 5 van de Compensatieregeling. De Commissie komt tot dit oordeel gelet op de volgende en verzwarende omstandigheden:

- Het misbruik door [naam 2] en vervolgens door frater [naam 1] vond plaats op de jonge en kwetsbare leeftijd van 9 respectievelijk 10 jaar.
- Het misbruik heeft plaatsgevonden in een periode van circa anderhalf jaar.
- Het misbruik bestond uit betasting van de intieme delen van verzoeker en twee keer uit het anaal verkrachten van verzoeker.
- De verkrachtingen gingen beide keren gepaard met hevig bloedverlies vanwege door het misbruik veroorzaakt letsel aan de anus, waarvoor verzoeker zich de eerste keer in een ziekenhuis heeft moeten laten behandelen (hechten).
- De eerste verkrachting (gepleegd door [naam 2]) werd gevolgd door een klap in het gezicht van verzoeker toen hij vertelde het thuis te zullen gaan vertellen.
- Vaststaat dat verzoeker vanwege zijn situatie in een sociaal moeilijke positie verkeerde en daardoor verhoogd kwetsbaar was. Ook staat vast dat zowel [naam 2] als frater [naam 1] van deze kwetsbaarheid -naar redelijkerwijs valt aan te nemen- op de hoogte geweest zullen zijn en misbruik hebben gemaakt door eerst het vertrouwen van verzoeker te winnen en hem daarna seksueel te misbruiken.
- Het feit dat verzoeker en zijn aanvrager bij het doen van aangifte bij de politie niet werden geloofd 'omdat religieuze mensen zoiets niet doen', hetgeen heeft geleid tot een verergering van de gevoelens van eenzaamheid bij verzoeker, beschouwt de Compensatiecommissie als een voor verzoeker verzwarende omstandigheid.
- Er is sprake geweest van twee daders die individueel en onafhankelijk van elkaar verzoeker seksueel hebben misbruikt, hetgeen de Compensatiecommissie, afgezien van de grotere omvang van het fysiek gepleegde misbruik, ook in mentaal opzicht als een verzwarende omstandigheid beschouwt.

4. **Bedrag financiële compensatie en kosten rechtsbijstand**

algemeen

4.1 De Compensatieregeling kent, zoals de toelichting bij de Compensatieregeling het omschrijft, een tegemoetkoming naar billijkheid in de schade ontstaan door seksueel misbruik. In een aantal gevallen zal de compensatie de schade dekken, in een aantal gevallen zal dat niet zo zijn. De in deze regeling omschreven compensatie heeft het karakter van smartengeld ter erkenning van het jegens verzoeker gepleegde seksueel misbruik en ter genoegdoening van het geschokte rechtsgevoel. Het is bedoeld om een materiële vergoeding te bieden ter verzachting van het gedurende vele jaren ondergane psychisch leed, de pijn, het verdriet en de gederfde levensvreugde.

Tevens is de vergoeding, zoals de toelichting op de regeling vermeldt, bestemd voor vergoeding van sommige uitgaven die gedaan zijn ten gevolge van het misbruik, afgezien van de vergoeding voor vermogensschade als bedoeld in artikel 5 onder 5 van de Compensatieregeling.

standpunt verzoeker

4.2 Op verzoek van de voorzitter van de Compensatiecommissie bij brief van 5 september 2012 is namens verzoeker bij brief d.d. 23 november 2012 van mr. Geraads (voorzien van bijlagen) de vermogensschade van verzoeker nader onderbouwd. Kort samengevat wordt het navolgende gesteld.

Verzoeker heeft door het misbruik en de daaruit voortgevloeide concentratieproblemen geen adequate opleiding kunnen afronden. Na de basisschool is verzoeker gaan werken. Vanaf [jaartal] is verzoeker uitgevallen voor zijn werk vanwege een bedrijfsongeval. Dit heeft er toe geleid dat verzoeker sinds [jaartal] een WAO-uitkering ontving. Zijn psychische klachten vanwege het misbruik hebben zijn herstel negatief beïnvloed. Hij heeft hierdoor ook pensioenschade opgelopen. Tevens heeft verzoeker te kampen gehad met de fysieke gevolgen van het misbruik, alsmede met verminderde levensvreugde binnen zijn gezinsleven.

Concluderend stelt verzoeker dat zijn aanvraag ingedeeld dient te worden in categorie 5, nu sprake is van substantiële schade die zonder gerede twijfel in causaal verband staat met het seksueel misbruik, waardoor hij voor een uit te keren schadevergoedingsbedrag in aanmerking wenst te komen.

standpunt Bisdom

4.3 Het Bisdom heeft bij brief van 3 januari 2013 gereageerd en heeft te kennen gegeven zich te willen conformeren aan het oordeel van de Compensatiecommissie.

standpunt Congregatie

4.4 Ook de Congregatie heeft bij brief van 4 januari 2013 meegedeeld af te willen zien van een inhoudelijke reactie en zich te willen conformeren aan het oordeel van de Compensatiecommissie.

overweging Compensatiecommissie

4.5 Nu naar het oordeel van de Compensatiecommissie in deze zaak sprake is van uitzonderlijk misbruik als bedoeld in categorie 5 van artikel 5, geldt niet -aldus de toelichting op de Compensatieregeling- de voorwaarde van het zonder gerede twijfel aanwezig zijn van een verband tussen het seksueel misbruik en de substantiële vermogensschade.

Gezien de bijzondere ernst van het bovengenoemde seksueel misbruik, zoals onder 3.3.b vermeld en gezien de bijkomende verzwarende omstandigheden, ligt in de visie van de Compensatiecommissie substantiële (vermogens) schade als gevolg van het misbruik in dit geval voor de hand. Verzoeker heeft daartoe naar het oordeel van de Compensatiecommissie ook voldoende gesteld.

Zij verwijst onder andere naar de brieven d.d. 20 augustus 2010 en 22 februari 2012 van [naam], huisarts, waaruit valt af te leiden dat verzoeker zich in 2010 tot zijn huisarts heeft gewend in verband met het onderhavige seksueel misbruik, alsmede naar de brief van mevrouw [naam], maatschappelijk werkster en werkzaam bij de [instelling] (een instantie voor Hulp na onvrijwillige seks en misbruik) d.d. 22 juli 2011, waaruit blijkt verzoeker sinds enkele jaren begeleiding krijgt voor het verwerken van het hem in zijn jeugd aangedane misbruik.

Het gegeven dat verzoeker lange tijd niet over het misbruik heeft kunnen praten en geen hulp heeft gezocht en daardoor geen bewijsstukken van minder recente datum kan overleggen, is een omstandigheid die in de onderhavige zaak in alle redelijkheid niet aan het toekennen van een vergoeding in de weg staat.

Het is de Compensatiecommissie ambtshalve bekend dat onder omstandigheden slachtoffers pas na zeer lange tijd naar buiten durven te treden met hetgeen hen is aangedaan. Bovendien is zo dat verweerders niet, althans onvoldoende gemotiveerd hebben bestreden dat er sprake is van vermogensschade.

4.6 De Compensatiecommissie acht het meer dan voldoende aannemelijk dat het seksueel misbruik langdurig en in ernstige mate het functioneren van verzoeker en zijn welbevinden heeft geschaad, met alle psychische en financiële gevolgen van dien. Hoewel er ook sprake is van factoren die niet voor rekening van verweerders lijken te komen, zoals het ten gevolge van een bedrijfsongeval arbeidsongeschikt raken, neemt dat niet weg dat de geleden en nog te lijden materiële schade toerekenbaar aan het seksueel misbruik zo groot is dat een vergoeding voor vermogensschade, geadviseerd dient te worden. Nu deze niet concreet kan worden berekend, dient deze schattenderwijs te worden vastgesteld.

4.7 Daarnaast heeft verzoeker aanspraak op immateriële schadevergoeding, mede gelet op met name de ernst van het verzoeker aangedane misbruik en het meerdaderschap in een situatie, waar verzoeker juist op bescherming en een liefdevolle behandeling en verzorging had mogen rekenen, zeker gelet op de moeilijkheden die hij in zijn sociale omgeving ervoer en waarvoor hij toenadering zocht.

4.8 Alle feiten en omstandigheden afwegend, is de Compensatiecommissie van oordeel dat betaling van een bedrag van €50.000,- voor geleden materiële en immateriële schade geadviseerd moet worden.

4.9 Verzoeker heeft nota's overgelegd aan de Compensatiecommissie ter zake van kosten voor rechtsbijstand gemaakt in het kader van het aanvragen van de financiële compensatie. De Compensatiecommissie is van oordeel dat ter zake van de redelijke kosten rechtsbijstand voor vergoeding in aanmerking komt een bedrag van €979.91.

4.10 Gelet op het aandeel in het misbruik van [naam 2] die valt onder de kerkelijke verantwoordelijkheid van het Bisdom enerzijds en het aandeel van de frater [naam 1] die valt onder de kerkelijke verantwoordelijkheid van de Congregatie anderzijds, komt het de Compensatiecommissie voor dat een verdeling, waarbij de Congregatie en het Bisdom ieder betaling van de helft van het bedrag voor haar rekening nemen, een passende verdeling zou zijn. Ook wat betreft de kosten van rechtsbijstand komt het de Compensatiecommissie voor dat het redelijk zou zijn indien het Bisdom en de Congregatie ieder de helft daarvan zouden betalen.

5. Slotsom

5.1 De Compensatiecommissie heeft kennisgenomen van alle stukken in het onderhavige dossier en is op grond daarvan tot het oordeel gekomen dat de onderhavige aanvraag gelet op de bepalingen van de Compensatieregeling dient te worden ingedeeld in categorie 5 als uitzonderlijk misbruik en dat de hierna te vermelden bedragen voor betaling in aanmerking dient te komen.

5.2 Betaling van compensatie en kosten van rechtsbijstand geschiedt zonder dat van de verzoeker tot compensatie finale kwijting ter zake van schadevergoeding wegens seksueel misbruik wordt verlangd.

5.3 Deze beslissing van de Compensatiecommissie geldt als bindend advies voor verweerders en is noch voor verzoeker, noch voor verweerders vatbaar voor enige vorm van beroep bij de Compensatiecommissie.

6. Het advies

De Compensatiecommissie komt tot een indeling van de aanvraag van verzoeker in categorie 5 als 'uitzonderlijk misbruik' en adviseert betaling aan verzoeker van in totaal €50.000,--, alsmede aan de verlener van rechtsbijstand ter zake van kosten van rechtsbijstand een bedrag van €979,91, met dien verstande dat beide verweerders gehouden zijn er voor zorg te dragen dat dit totaal bedrag van €50.000,-- tijdig, dat wil zeggen binnen zes weken te rekenen vanaf de dag na deze uitspraak, aan verzoeker wordt uitgekeerd en dat het bedrag van €979,91 aan de verlener van rechtsbijstand eveneens binnen die termijn wordt betaald.

Voor zover het de onderlinge verdeling tussen beide verweerders betreft adviseert de Compensatiecommissie een verdeling op basis van ieder de helft van het geadviseerde bedrag.

Deze beslissing is gewezen door de Compensatiecommissie in de samenstelling mr. B. H. (voorzitter), mr. J.M. van de L. en mr. R.Ph. E., bijgestaan door mr. E.B. S.-van C., griffier, op 20/06/2013 en is ondertekend door de voorzitter.

voorzitter